

Przedmiotowe Zasady Oceniania – EdB SP

Przedmiotowe Zasady Oceniania zostały opracowane na podstawie:

- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 14.02.2017 r. (Dz. U. z 2017 r., poz. 356).
- Ustawy o systemie oświaty (Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, 1954, 1985 i 2169 oraz z 2017 r. poz. 60).
- Rozporządzenia MEN z dnia 10. 08. 2001 r. w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów (Dz. U. Nr 92, poz. 1020 z dnia 3 września 2001 r.).
- Rozporządzenia MEN z dnia 07. 09. 2004 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 29, poz. 323 z 2001 r. z późniejszymi zmianami).
- Statutu Szkoły,
- Wewnątrzszkolnych Zasad Oceniania,
- Programu nauczania edukacji dla bezpieczeństwa: Program nauczania edukacji dla bezpieczeństwa w szkole podstawowej, autor – Jarosław Słoma, Nowa Era 2017,
- Podręcznika do edukacji dla bezpieczeństwa dla szkoły podstawowej „Żyję i działam bezpiecznie”, wyd. Nowa Era.

I. Cele PZO:

1. Wspieranie rozwoju intelektualnego i osobowości ucznia.
2. Niesienie pomocy uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju.
3. Motywowanie ucznia do dalszej pracy.

4. Dostarczenie uczniom, rodzicom i nauczycielowi rzetelnej informacji o specjalnych uzdolnieniach, postępach i trudnościach ucznia.
5. Umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

II. Zasady PZO:

1. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów o zakresie wymagań z edukacji dla bezpieczeństwa oraz o sposobie i zasadach oceniania.
2. Każda ocena jest jawna i opatrzona komentarzem nauczyciela.
3. Zawartością komentarza są wskazówki dla ucznia, w jaki sposób może on podnieść swoje osiągnięcia edukacyjne.
4. Wymagania edukacyjne formułowane są w oparciu o podstawę programową.
5. Stosuje się dwa poziomy wymagań: podstawowy i ponadpodstawowy.
6. Wymagania ponadpodstawowe zawierają w sobie wymagania podstawowe. Aby zaliczyć poziom ponadpodstawowy, należy najpierw osiągnąć poziom podstawowy.
7. Stosuje się sześciostopniową skalę ocen.
8. Powiązanie wymagań dwupoziomowych z sześciostopniową skalą wymagań jest następujące:

WYMAGANIA	PROCENT PUNKTÓW	OCENA
Ponadpodstawowe	99%-100%	celujący
	86%-98%	bardzo dobry
	70%-85%	dobry
Podstawowe	50%-69%	dostateczny
	30%-49%	dopuszczający
	0%-29%	niedostateczny

9. Prace klasowe są obowiązkowe. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może ich napisać z całą klasą, to powinien to uczynić w terminie dwutygodniowym od powrotu do szkoły po uprzednim zapoznaniu się z wymaganiami.
10. Uczeń ma tylko jeden raz prawo do poprawy pracy klasowej, w terminie dwóch tygodni od rozdania prac (wyjątki: w przypadku ucznia, który ma nieusprawiedliwioną nieobecność na lekcji, na której odbywał się sprawdzian oraz ucznia, który ściągał na sprawdzianie, poprawa powinna odbyć się na następnej jednostce lekcyjnej).
11. Prace klasowe są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
12. Jeżeli w ustalonym wcześniej terminie mają miejsce: wycieczka, uroczystości szkolne itp., które nie uwzględniły zapowiedzianej wcześniej pracy klasowej, konsekwencje zwiększenia liczby pisemnych prac klasowych i sprawdzianów praktycznych w tygodniach następnych ponoszą uczniowie.
13. Ze sprawdzianów praktycznych - RKO, pomoc nieprzytomnemu - zwolnieni są uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, jeśli stwierdzona niepełnosprawność uniemożliwia im wykonanie niezbędnych czynności.
14. Dłuższe pisemne prace domowe nie są zadawane z lekcji na lekcję.
15. Kartkówki nie są zapowiadane; obejmują materiał z 3 ostatnich lekcji (z wyłączeniem lekcji powtórzeniowych); mogą sprawdzać zadania domowe.
16. Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie odda pracy na czas, ma prawo do przedłużenia terminu oddania pracy po uzgodnieniu tego z nauczycielem.
17. Uczeń, który nie wywiązuje się z obowiązku napisania pracy i nie skorzysta z terminu dodatkowego, utraci szansę na zdobycie oceny pozytywnej, a zaniedbywanie przez niego obowiązków zostaje odnotowane w dzienniku i ma wpływ na ocenę śródroczną i roczną.
18. Pisemne prace domowe uczniowie powinni napisać czytelnie i estetycznie. Prace nieczytelne będą sprawdzane w miarę możliwości odczytania i zrozumienia zapisu.
19. Zeszyt przedmiotowy powinien być prowadzony systematycznie i starannie.
20. Pracą domową jest również przeczytanie tekstu z podręcznika na następną lekcję. Po wykorzystaniu limitu nieprzygotowania niewykonanie jej skutkuje oceną niedostateczną.
21. Raz w semestrze uczeń może zgłosić przed rozpoczęciem lekcji nieprzygotowanie do zajęć, ale tylko z ustnej lub krótkiej pisemnej pracy domowej bądź przeczytania tekstu (fakt ten odnotowywany jest w dzienniku).

22. W przypadku dłuższej (powyżej trzech dni) absencji spowodowanej chorobą uczeń ma prawo do uzgodnienia z nauczycielem przedmiotu terminu uzupełnienia braków.
23. Nauczyciel ma prawo podwyższyć ocenę semestralną lub roczną o jeden stopień uczniowi, który osiągnął wysoką frekwencję na zajęciach, był aktywny podczas lekcji, inicjował przedsięwzięcia innowacyjne: wystawa, projekt naukowy, prezentacja multimedialna brał udział w konkursach na poziomie lokalnym, poszerzających wiedzę ujętą programem, działał aktywnie w wolontariacie, Ochotniczej Straży Pożarnej, stowarzyszeniach, fundacjach.
24. Ocena śródroczna i roczna nie jest w żadnym wypadku średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.
25. Uczeń pracuje systematycznie przez cały rok, nie ma możliwości poprawiania ocen na tydzień przed klasyfikacją.
26. Rodzice mają prawo wglądu do prac uczniów podczas wywiadówek, dni otwartych szkoły i indywidualnych spotkań z nauczycielem przedmiotu.
27. Wszelkie wyjątkowe sytuacje nie ujęte w PZO rozstrzygane są na płaszczyźnie uczeń – nauczyciel – rodzic.

III Obszary aktywności podlegające ocenie

1. Sprawdziany wiadomości.
2. Wypowiedź ustna.
3. Ćwiczenia praktyczne.
4. Aktywność w czasie zajęć oraz zaangażowanie poza programem nauczania w danym roku szkolnym:
  - konkursy,
  - zawody.
5. Wolontariat, członkostwo w OSP (Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze).
6. Wykonywanie dodatkowych, nadobowiązkowych prac domowych (tzw. prac dla chętnych).
7. Udział w przedstawieniach bądź uroczystościach, przygotowanie i prowadzenie fragmentów lekcji itp.

IV Metody sprawdzania osiągnięć

1. Prace klasowe:

Rozumiane jako samodzielne pisemne prace kontrolne uczniów przeprowadzone podczas zajęć edukacyjnych i obejmujące określony materiał tematyczny (wg harmonogramu).

- ✓ test semestralny – **raz w semestrze** (w II-im semestrze jest równoznaczny z testem na zakończenie roku),
- ✓ sprawdzian wiadomości (test na zakończenie działu) – **maksymalnie 3 razy w semestrze**.

a. Kartkówki

Rozumiane jako krótkie prace pisemne, sprawdzające wiadomości i umiejętności uczniów i obejmujące 3 ostatnie tematy lekcji - **w zależności od potrzeb**,

- a) nie są zapowiadane,
- b) trwają 15 - 20 minut,
- c) o pisaniu kartkówki przez ucznia w przypadku jego losowej nieobecności lub choroby decyduje nauczyciel.

2. Wypowiedzi ustne ucznia – **maksymalnie 2 x w semestrze**.

Podczas odpowiedzi ustnej oceniana jest zawartość rzeczowa, umiejętność formułowania myśli, stosowanie terminologii historycznej, wskazywanie związków przyczynowo-skutkowych, zgodność z poziomem wymagań, umiejętność ilustrowania wypowiedzi poprzez wykorzystanie pomocy naukowych.

3. Dłuższa pisemna praca domowa – **maksymalnie 2 x w semestrze**.

Dłuższa samodzielna wypowiedź na określony temat (w tej formie oczekujemy od uczniów prezentacji własnego zdania lub poglądu).

Praca może być oceniona w skali od 0-10 pkt., które następnie przeliczane są na oceny zgodnie ze skalą procentową. Na sumę punktów składają się następujące elementy pracy:

- ✓ właściwe wykorzystanie materiału faktograficznego do argumentacji - 0-2 pkt.
- ✓ wzbogacenie pracy o fragmenty źródeł - 0-1 pkt.
- ✓ właściwe stosowanie terminologii, procedur - 0-2 pkt.
- ✓ wzbogacenie pracy o własne przemyślenia, sądy, wnioski, poglądy - 0-2 pkt.
- ✓ poprawność językowa; właściwy dobór słownictwa do wyrażanej treści – 0-1 pkt.
- ✓ poprawność ortograficzna – 0-1 pkt.
- ✓ zaznaczenie związków przyczynowo-skutkowych - 0-1 pkt.

4. **Krótką pisemną pracą domową**, sprawdzająca tzw. wąski zakres materiału – **w zależności od potrzeb**; oceniana plusami „+” lub minusami „-”.
5. **Sprawdzian praktyczny** (ćwiczenia praktyczne) – maksymalnie 2 razy w semestrze (RKO, pomoc nieprzytomnemu i omdlałemu).
6. **Praca w grupie** – w **zależności od potrzeb**; sprawdzająca umiejętność współpracy w grupie, wkład pracy własnej w pracę grupy oraz umiejętność wyszukiwania informacji i dokonywanie ich selekcji.
7. **Udział ucznia w konkursach tematycznych.**
8. **Aktywność na lekcji** - **oceniana plusami lub minusami z założeniem, że 3 plusy = bdb, 3 minusy = ndst, 2 plusy = db, 1 plus = dost.**
9. **Prace dodatkowe, nadobowiązkowe** (wszelkie prace nadobowiązkowe, których podejmie się uczeń z własnej inicjatywy lub z inicjatywy nauczyciela, będą wysoko oceniane; dla osób chętnych).

Nauczyciel może dokonać zmian w ocenianiu ze względu na trudność testów oraz zwracając uwagę na uczniów ze specjalnymi trudnościami w uczeniu się.

V Poprawianie ocen:

1. Uczeń ma prawo do poprawienia ocen, uzyskanych z dwóch wybranych sprawdzianów typu II w półroczu, w terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie od oddania sprawdzianów i nie później niż tydzień przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej w terminie i trybie ustalonym przez nauczyciela przedmiotu.
2. Oceny ze sprawdzianów typu I i III nie podlegają poprawie.
3. Oceny uzyskane z innych form sprawdzania osiągnięć, uczeń może poprawić w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
4. Przy poprawianiu prac klasowych i pisaniu ich w drugim terminie kryteria ocen nie zmieniają się.
5. Wszystkie sprawy sporne oraz nieujęte w PSO, rozstrzygane będą zgodnie z WSO oraz rozporządzeniami MEN.

Ocenę dodatkową można otrzymać za samodzielnie przygotowane projekty/referaty/prezentacje.

VI Ocenianie wspomagające:

Uczeń może otrzymać „+” za:

- aktywność na lekcji,
- prace domowe o małym stopniu trudności,
- pracę w grupach,
- pomoce dodatkowe przyniesione na lekcję,
- znajomość bieżących wydarzeń.

Za trzy plusy uczeń otrzymuje ocenę bdb.

Uczeń może otrzymać „-” za:

- brak pracy domowej
- brak zeszytu, podręcznika lub innej pomocy.

Za trzy minusy uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

VII Skala ocen

1. Zgodnie z WZO stosuje się skalę ocen od 1 do 6.
2. Ponadto znakiem plus (+) oceniana jest na bieżąco aktywność ucznia na lekcji.
3. Trzy znaki plus (+) równa się ocenie bardzo dobrej (5).
4. Brak przygotowania do lekcji zaznaczane jest minusem (-). Trzy minusy równają się jedynie, przy czym nie jest to ocena wiedzy czy umiejętności, lecz jedynie informacja o pilności ucznia.
5. Nieoddanie w terminie pracy odnotowywane jest w dzienniku. Nieoddanie w terminie nie wpływa na ocenę pracy, o ile nauczyciel wyznaczył dodatkowy termin.

Ponieważ jednym z podstawowych zadań szkoły jest wychowanie, wszelkie nieuczciwe formy oszustwa ze strony uczniów podczas sprawdzania wiedzy będą skutkowały oceną niedostateczną.

KOPIOWANIE PRAC Z INTERNETU = PLAGIAT = OCENA NIEDOSTATECZNA

VIII WYMAGANIA EDUKACYJNE

Ocena celująca

Uczeń potrafi:

- opisać zagrożenia zdrowia i życia człowieka spowodowanego przez zagrożenia naturalne w regionie i w Polsce w ostatnich latach i przedstawi propozycje zapobiegania im w przyszłości,
- wymienić podstawowe źródła zagrożeń chemicznych i radiacyjnych,
- wymienić struktury centralne i lokalne zarządzania kryzysowego w przypadku powodzi oraz wymienić czynności, które należy podjąć po ustąpieniu powodzi,
- uzasadnić rozmieszczenie tablic i znaków bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania i nauki,
- potrafi zaproponować sposoby zapobiegania skażeniom chemicznym,
- przedstawić zasady ewakuacji ludności, zwierząt z terenów zagrożonych, potrafi wyjaśnić sposoby zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność,
- przedstawić ogólne schematy ratunkowe oraz łańcuch ratunkowy, przedstawić schemat postępowania ratowniczego z niezbędnym wykonaniem zabiegów resuscytacyjnych,
- ustalić i eliminować realne i potencjalne zagrożenia dla ratownika i poszkodowanego w miejscu wypadku,
- przedstawić najważniejsze zadania ratownicze do czasu przyjazdu pogotowia,
- wymienić zasady obowiązujące w wypadku masowym,
- wyjaśnić jakie warunki muszą być zachowane przy RKO i PPŻ u porażonych prądem,
- przy podtopieniu/utonięciu i u kobiet ciężarnych postępować według schematu ratunkowego,
- dokonać badania w celu rozpoznania rodzaju urazów i stanu poszkodowanego,
- przedstawić schemat postępowania przy krwotoku tętniczym i żylnym,
- wykonać niezbędne czynności przeciwwstrząsowe w różnych sytuacjach,
- udzielić pomocy przy zwichnięciach i skręceniach połączonych z innymi urazami, wykorzystując łańcuch ratowniczy,
- udzielić pomocy przy złamaniach połączonych z innymi urazami wykorzystując łańcuch ratowniczy,
- dostosować postępowanie do rodzaju zatrucia zgodnie ze schematem postępowania ratowniczego, a także rozpoznać, jakimi drogami może nastąpić zatrucie organizmu i potrafi udzielić pierwszej pomocy,

- wyjaśnić skutki ogólne oparzeń i zagrożenia z tym związane oraz zaproponować działania przeciwwstrząsowe przy oparzeniach,
- wyjaśnić zagrożenia związane z brakiem udzielenia pomocy osobie z napadem drgawkowym, napadem duszności, zawałem serca, udarem mózgu,
- zdiagnozować i udzielić pomocy poszkodowanym w nagłych zachorowaniach zgodnie ze schematem ratowniczym.

Ocena bardzo dobra

Uczeń potrafi:

- opisać skutki zagrożeń dla ludności, infrastruktury i gospodarki kraju spowodowane przez klęski żywiołowe,
- wyjaśnić istotę zagrożeń towarzyszących rozwojowi cywilizacji oraz potrafi zaproponować działania zapobiegawcze,
- przedstawić sposoby zapobiegania degradacji środowiska regionie,
- zaproponować własne sposoby przeciwdziałania i unikania zagrożeniom bezpieczeństwa,
- opisać środki i sprzęt gaśniczy oraz przedstawić zasady ich stosowania podczas pożaru,
- przedstawić sposoby ratowania ludzi i zwierząt z pożaru,
- omówić istotę różnych zagrożeń pożarowych, scharakteryzować elementy profilaktyki przeciwpożarowej,
- dokonać analizy lokalnych zagrożeń związanych z wodą,
- sporządzić indywidualny plan postępowania na wypadek lokalnych zagrożeń hydrologicznych,
- zna zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznym,
- scharakteryzować regulacje prawne ochrony i obrony cywilnej,
- wyjaśnić zasady zachowania się po ogłoszeniu poszczególnych alarmów,
- scharakteryzować poszczególne ogniwa łańcucha ratunkowego oraz ich rolę i znaczenie,
- uzasadnić konieczność udzielania pomocy w sytuacji zagrożenia życia,
- wie kiedy i jak ułożyć osobę nieprzytomną w pozycji bezpiecznej z pozycji zastanej,
- wymienić zagrożenia związane z brakiem przytomności i sposób postępowania zapobiegających wystąpieniu,
- postępować według schematu ratunkowego,

- wykonać resuscytację przez jedną i dwie osoby na fantomie,
- przedstawić objawy porażenia prądem i piorunem oraz wie jak należy udzielać pomocy,
- udzielić pierwszej pomocy zgodnie ze schematem ratowniczym,
- wymienić sposoby tamowania krwotoków zewnętrznych i wewnętrznych,
- wykorzystać podręczne środki unieruchamiające i różne sposoby postępowania,
- dostosować właściwe czynności ratownicze do rodzaju urazu i sytuacji,
- dostosować postępowanie do rodzaju zatrucia i drogi wnikania oraz udzielić pomocy doraźnej w zatruciach różnymi drogami i w różnych sytuacjach,
- udzielić pierwszej pomocy przy oparzeniach i odmrożeniach, dostosowując sposób postępowania do sytuacji, postępując według schematu ratunkowego,
- rozpoznać zagrożenia związane z brakiem udzielenia pomocy osobie z napadem drgawkowym, napadem duszności, zawałem serca, udarem mózgu.

Ocena dobra

Uczeń potrafi:

- uzasadnić zasady postępowania w rejonach klęsk żywiołowych,
- wymienić źródła zagrożeń ekologicznych w regionie,
- opisać zasady zachowania się podczas wystąpienia zagrożeń, wypadków i katastrof komunikacyjnych,
- określić czym zajmuje się ochrona przeciwpożarowa,
- opisać zasady ratowania ludzi, zwierząt i mienia,
- określić stopień zagrożenia pożarowego we własnym domu,
- opisać znaczenie wody w życiu człowieka,
- wskazać podstawowe czynności biernej ochrony przeciwpowodziowej,
- opisać znaczenie znaków ewakuacyjnych, ochrony przeciwpożarowej , BHP,
- wie jakie mogą być zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry,
- wymienić i opisać elementy systemu krajowego ratownictwa,

- przedstawić obowiązki osób podlegających ewakuacji,
- udroźnić drogi oddechowe u poszkodowanych w różnych wypadkach,
- dokonać badania w celu rozpoznania rodzaju urazów i stanu poszkodowanego,
- scharakteryzować poszczególne ogniwa łańcucha ratunkowego oraz ich rolę i znaczenie,
- rozpoznać zaburzenia funkcji życiowych,
- udroźnić drogi oddechowe u poszkodowanych w różnych wypadkach,
- podać ogólny schemat postępowania w omdleniu, padaczce i braku przytomności,
- rozpoznać oznaki zatrzymania oddechu i krążenia,
- wykonać różne metody sztucznego oddychania,
- udzielać pomocy w wypadku porażenia prądem,
- wyjaśnić jakie są objawy porażenia prądem elektrycznym,
- wykonać opatrunek uciskowy,
- dostosować postępowanie oraz rodzaj opatrunku do rodzaju rany i sytuacji,
- rozróżnić rodzaj urazu na podstawie objawów,
- scharakteryzować poszczególne urazy kostno – stawowe,
- rozpoznać typowe zatrucia na podstawie objawów i okoliczności,
- ocenić stan poszkodowanego i stopień zagrożenia w różnych zatruciach,
- opisać skutki działania niskiej i wysokiej temperatury na organizm ludzki; udziela pomocy osobie poszkodowanej przy oparzeniu termicznym,
- obliczyć rozległość oparzenia,
- rozpoznać oznaki zawału serca, duszności, epilepsji; omdlenia,
- nieść pomoc osobom, które doznają zawału serca, ataku duszności lub epilepsji.

Ocena dostateczna

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować zagrożenia spowodowane przez siły natury,
- wyjaśnić pojęcia dziury ozonowej, efektu cieplarnianego, kwaśnych deszczy,

- porównuje zagrożenia występujące w Polsce i w regionie zamieszkania,
- opisać zagrożenia współczesnej młodzieży i nazwy instytucji prowadzących działalność profilaktyczną,
- opisać zjawiska patologiczne występują wśród dzieci i młodzieży,
- podać zasady poruszania się po drodze poza terenem zabudowanym,
- wymienić przyczyny powstawania pożarów,
- zna różnicę pomiędzy pożarem i klęską żywiołową,
- omówić sposoby ochrony na wypadek pożaru,
- dokonać podziału pożarów ze względu na rodzaj palącego się materiału,
- opisać zagrożenia, jakie stwarza woda,
- podać metody ograniczania negatywnych skutków powodzi,
- wymienić rodzaje znaków bezpieczeństwa,
- podać znaczenie poszczególnych rodzajów znaków,
- opisać znaczenie oznakowanie substancji toksycznych i biologicznych,
- wymienić powinności obywatelskie w zakresie ochrony i obrony cywilnej,
- wymienić rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych oraz systemy alarmowania i informowania ludności,
- sprawdzić oddech, określić go,
- przedstawić ogólne schematy ratunkowe oraz łańcuch ratunkowy,
- wymienić stany bezpośredniego zagrożenia życia,
- wymienić przyczyny omdlenia oraz braku przytomności,
- ułożyć poszkodowanego, zna miejsce ucisku, jego częstotliwość i głębokość,
- podać warunki bezpieczeństwa ratownika przy udzielaniu pierwszej pomocy osobie porażonej prądem elektrycznym,
- wymienić przyczyny omdlenia oraz braku przytomności,
- wymienić rodzaje krwotoków,
- rozróżnić rodzaj krwotoku na podstawie objawów,
- opisać zastosowanie podręcznych środków do unieruchomienia kończyn dolnych i górnych,
- określić ogólne zasady udzielania pomocy przy złamaniach,
- wymienić najczęstsze przyczyny zatrucia i rodzaje trucizn,
- podać ogólne sposoby usuwania trucizn i nieswoiste odtrutki,

- wymienić przyczyny i rodzaje urazów termicznych,
- rozpoznać rodzaj i stopień oparzenia na podstawie objawów,
- udzielić pomocy poszkodowanemu z zawałem serca,
- udzielić pomocy poszkodowanemu napadem drgawkowym.

Ocena dopuszczająca

Uczeń potrafi:

- wymienić naturalne zagrożenia czasu pokoju,
- wymienić zagrożenia związane z działalnością człowieka,
- wymienia zagrożenia w najbliższej okolicy zamieszkania i szkoły,
- opisać zagrożenia współczesnej młodzieży,
- podać definicję pożaru,
- wezwać telefonicznie pomoc do gaszenia pożaru,
- pokazać miejsca, gdzie znajduje się podręczny gaśniczy w szkole,
- zna znaki ewakuacyjne,
- określić, jakie substancje można gasić wodą, a jakie nie,
- opisać zagrożenia związane z powodzią,
- wymienić czynności podczas ewakuacji powodziowej,
- nazwać tablice i znaki bezpieczeństwa,
- opisać, czym wyróżniają się tablice i znaki BHP,
- określić podstawowe zadania ochrony i obrony cywilnej,
- wyjaśnić znaczenie pojęć: odkażanie, dezaktywacja, dezynfekcja, deratyzacja, dezynsekcja,
- podać ogólny schemat zgłaszania wypadku,
- wymienić czynności wchodzące w zakres pierwszej pomocy,
- podać pojęcie pierwszej pomocy i jej cele,
- wskazać miejsce wykonywania masażu serca,
- rozpoznaje oznaki zatrzymania oddechu i krążenia,

- wymienić czynności wchodzące w zakres pierwszej pomocy,
- wymienić czynności wchodzące w zakres pierwszej pomocy,
- zdefiniować pojęcia krwotoku,
- zdefiniować pojęcia wstrząsu,
- udzielić pierwszej pomocy w przypadku złamania, zwichnięcia, skręcenia,
- wymienić rodzaje urazów kostno - stawowych i ich objawy,
- zdefiniować podstawowe pojęcia,
- wymienić drogi wnikania trucizn do organizmu,
- wymienić źródła zagrożeń urazami termicznymi,
- podać stopień oparzenia,
- udzielić pomocy poszkodowanemu przy omdleniu,
- udzielić pomocy poszkodowanemu z krwotokiem z nosa.

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- pomimo pomocy nauczyciela nie potrafi się wypowiedzieć,
- nie opanował wiedzy i umiejętności w zakresie wymagań koniecznych niezbędnych do dalszego kształcenia,
- nie potrafi wykonać prostego polecenia,
- wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki,
- nie interesuje się przedmiotem.

IX SPOSOBY DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Wymagania na poszczególne oceny dla uczniów z dysfunkcjami ustala się w zależności od dysfunkcji oraz indywidualnych możliwości i potrzeb ucznia w oparciu o zalecenia przekazane przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną.

ZABURZENIA I ODCHYLENIA ROZWOJOWE LUB SPECYFICZNE TRUDNOŚCI W UCZENIU SIĘ	SYMPTOMY ZABURZENIA I ODCHYLENIA LUB TRUDNOŚCI W UCZENIU SIĘ	WARUNKI PROCESU EDUKACYJNEGO, TJ ZASADY, METODY, FORMY, ŚRODKI DYDAKTYCZNE	ZEWNĘTRZNA ORGANIZACJA NAUCZANIA	WARUNKI SPRAWDZANIA POZIOMU WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI
<p>Uczniowie o inteligencji niższej niż przeciętna</p>	<p>Trudność w selekcji materiału i wybraniu najważniejszych treści.</p> <p>Nieumiejętność przekrojowego wiązania faktów i informacji.</p>	<p>Skracanie tekstów do opanowania, zakreślanie najważniejszych informacji. Streszczenia tematów (uczeń dostaje kartkę z syntezą materiału, zawierającą jedynie najistotniejsze informacje, które powinien znać), dzięki czemu uczniowi łatwiej wykonać zadanie i uwierzyć we własne siły.</p> <p>Unikać pytań problemowych, przekrojowych. Możliwie często odwoływać się do konkretów, przykładów (przy odpytywaniu prosić o udzielenie na nie odpowiedzi).</p>	<p>Usadzić ucznia bliżej nauczyciela (pierwsza/druga ławka) w celu bieżącego monitorowania jego pracy na zajęciach i ewentualnej pomocy.</p>	<p>Różnicować formy sprawdzania wiadomości i umiejętności. Ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia – umożliwić uczniowi swobodną wypowiedź; ukierunkowywać. W sprawdzianach pisemnych położyć nacisk na zadania zamknięte (np. test wyboru) nad zadaniami otwartymi.</p> <p>W czasie odpowiedzi stosować pytania naprowadzające, przywołujące dany temat na zasadzie skojarzeń, np. ilustracje analizowane na poprzednich lekcjach.</p>

	<p>Problem z zapamiętywaniem dat, nazwisk, nazw, miejscowości.</p>	<p>Pozostawianie większej ilości czasu na przygotowanie się z danego materiału - dzielenie go na małe części, wyznaczanie czasu na jego zapamiętanie i odpytywanie.</p> <p>Uwzględniać trudności z zapamiętywaniem nazw, pojęć, terminów.</p> <p>Unikać trudnych, abstrakcyjnych pojęć.</p> <p>Podawać polecenia w prostej formie.</p> <p>Odrębnie instruować dzieci.</p> <p>Zadawać do domu tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie.</p>		<p>Sprawdziany praktyczne ograniczyć do umiejętności niezbędnych.</p>
<p>Uczniowie słabo widzący</p>	<p>Nieprawidłowa technika czytania.</p> <p>Wolniejsze tempo czytania związane z problemami w spostrzeganiu całego wyrazu, zdania.</p> <p>Problemy z rozumieniem tekstu (konieczność koncentracji)</p>	<p>Unikać głośnego czytania tekstu z podręcznika przez ucznia.</p> <p>Wydłużać czas na wykonanie określonych zadań.</p> <p>Zwracać uwagę na szybką męczliwość dziecka związaną ze zużyciem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową</p> <p>Stosować pytania pomocnicze podczas pracy z tekstem źródłowym, tekstem podręcznika.</p> <p>Częste zadawanie pytania: „co widzisz?” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych.</p>	<p>Właściwe umiejscowienie dziecka w klasie (zapobiegające odblaskowi pojawiającemu się w pobliżu okna, zapewniające właściwe oświetlenie i widoczność).</p> <p>Podawać uczniowi ekspozyty, przedmioty, pomoce</p>	<p>Przygotowywać karty pracy, testy, polecenia pisemne, itp. większą czcionką.</p> <p>Wydłużyć czas pracy na sprawdzianach, w tym praktycznych.</p> <p>Udzielać pomocy w czasie ćwiczeń praktycznych (w razie potrzeby również na sprawdzianach).</p>

	<p>na postrzeganiu kształtu poszczególnych liter).</p> <p>Możliwe trudności w pisaniu z uwagi na obniżoną sprawność spostrzegania i zakłóconą koordynację wzrokowo – ruchową, popełnianie wielu błędów, problem z rozplanowaniem stron w zeszytach.</p>	<p>Ograniczyć długość notatek, zapisywać tylko niezbędne informacje lub przygotować uczniowi notatki do wklejenia w zeszytach (większą czcionką).</p> <p>Demonstrować wszelkie zadania, nowe niewyuczone czynności, przypominać polecenia i instrukcje.</p>	<p>dydaktyczne do obejrzenia z bliska.</p>	
<p>Uczniowie słabo słyszący</p>	<p>Dziecko sprawia wrażenie nie uważającego, może nie słyszeć instrukcji nauczyciela, ma trudności z równoczesnym wykonywaniem kilku czynności w tym samym czasie, często więc nie nadąża za tempem pracy pozostałych</p>	<p>Utrzymywać możliwie często kontakt wzrokowy, obserwować twarz dziecka.</p> <p>Wydawać pojedyncze polecenia, monitorować ich wykonywanie, np. najpierw otworzyć książkę na odpowiedniej stronie, potem odnaleźć wskazane ćwiczenie.</p> <p>Aktywizować dziecko do rozmowy poprzez zadawanie prostych pytań, podtrzymywać jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów, umowne gesty, mimiką twarzy.</p>	<p>Zapewnić dobre oświetlenie klasy oraz miejsce dla dziecka w pierwszej ławce w rzędzie od okna. Uczeń będąc blisko nauczyciela (od 0,5 do 1.5 m), którego twarz jest dobrze oświetlona, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie</p>	<p>Przy ocenie prac pisemnych dziecka nie należy uwzględniać błędów wynikających z niedosłuchu, one nie powinny obniżyć ogólnej oceny pracy.</p> <p>Uczeń niedosłyszający jest w stanie opanować konieczne i podstawowe wiadomości zawarte</p>

	<p>uczniów.</p> <p>Reaguje nietypowo na ustne instrukcje. Może mieć zaburzenia mowy, mały zasób słów i pojęć.</p> <p>Słabo czyta.</p> <p>Duże trudności sprawia dziecku poprawna pisownia.</p>	<p>Nauczyciel podczas lekcji powinien często zwracać się do dziecka niesłyszącego, zadawać pytania, by zmobilizować go do lepszej koncentracji uwagi i ułatwić mu lepsze zrozumienie tematu.</p> <p>Dla ułatwienia zrozumienia treści nauczyciel może podać pytania pomocnicze, na które dziecko powinno przygotować odpowiedzi – czytając wcześniej tekst.</p> <p>W czasie lekcji wskazane jest używanie jak najczęściej pomocy wizualnych i tablicy (m.in. zapisanie nowego tematu, nowych i ważniejszych słów, dat na lekcji historii itp.)</p>	<p>odczytywać mowę z ust.</p> <p>Umożliwić dziecku odwracanie się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji, co ułatwi mu lepsze zrozumienie ich wypowiedzi.</p> <p>Nauczyciel, mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu dziecka, zwrócony twarzą w jego stronę - nie powinien chodzić po klasie, czy być odwrócony twarzą do tablicy, to utrudnia dziecku odczytywanie mowy z jego ust.</p> <p>Zadbać o spokój, eliminować zbędny hałas.</p> <p>Upewnić się, czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez dziecko niedosłyszące. W przypadku trudności</p>	<p>w programie nauczania, ale należy umożliwić mu wykonywanie zadań w wydłużonym czasie.</p> <p>Przy ocenie osiągnięć ucznia z wadą słuchu należy szczególnie doceniać jego aktywność i zaangażowanie, a także stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność).</p>
--	--	--	--	---

			<p>zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia. Można też wskazać jak to polecenie wykonuje jego kolega siedzący w ławce. Dziecko niedosłyszające powinno siedzieć w ławce ze zdolnym uczniem, zrównoważonym emocjonalnie, który chętnie dodatkowo będzie mu pomagał, np. szybciej otworzy książkę, wskaże ćwiczenie, pozwoli przepisać notatkę z zeszytu, a także w trakcie ćwiczeń praktycznych.</p>	
<p>Uczniowie z dysleksją rozwojową</p>	<p>Trudności z zapamiętywaniem nazw, pojęć, nazwisk.</p> <p>Problemy z hierarchiczny układ informacji.</p>	<p>Uwzględniać trudności z zapamiętywaniem nazw, nazwisk, dat.</p> <p>Dzięki temu abstrakcyjne pojęcia ulegają konkretyzacji. Stosować różnorodne pomoce dydaktyczne takie jak oś chronologiczna, portrety</p>	<p>Dobrze jest posadzić dziecko blisko nauczyciela, by ograniczyć ilość bodźców rozpraszających; dzięki temu zwiększy się jego koncentracja, wzrośnie bezpośrednia kontrola nauczyciela,</p>	<p>Zróżnicować formy sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia.</p> <p>Pisemne sprawdziany powinny ograniczać się do sprawdzanych</p>

	<p>Zła orientacja w czasie</p> <p>Ze względu na zaburzenia orientacji przestrzennej może mieć kłopoty z opuszczeniem budynku.</p> <p>Trudności z orientacją w czasie i w przestrzeni (wskazywanie kierunków w przestrzeni)</p> <p>Problemy z organizacją przestrzenną schematów i rysunków.</p>	<p>z nazwiskami, dzienniczki ważnych dat i wydarzeń.</p> <p>Wspólne dokonywanie analiz tekstów zawartych w książce oraz w informacjach na mapkach, doskonali umiejętność samodzielnej pracy z podręcznikiem. Uczeń nauczy się, że ilustracja, obraz, mapka „kryje” bardzo dużo wiadomości, ułatwi to również naukę wyciągania wniosków.</p> <p>W czasie odpowiedzi ustnych dyskretnie wspomagać, dawać więcej czasu na przypomnienie, wydobyć z pamięci nazw, terminów. Częściej powtarzać i utrwalać materiał. Podczas uczenia stosować techniki skojarzeniowe ułatwiające zapamiętywanie.</p> <p>Wprowadzać w nauczaniu metody aktywne, angażujące jak najwięcej zmysłów (ruch, dotyk, wzrok, słuch), używać wielu pomocy dydaktycznych, urozmaicać proces nauczania.</p> <p>Motywować ucznia do pracy nad doskonaleniem poprawności czytania poprzez pochwały ustne, docenianie wysiłku, zauważanie niewielkich nawet postępów w tym zakresie.</p>	<p>bliskość tablicy pozwoli zmniejszyć ilość błędów przy przepisywaniu.</p> <p>Szczególną uwagę zwrócić na ucznia w sytuacji zagrożenia, w trakcie ewakuacji.</p>	<p>wiadomości; stosować testy wyboru, zdania niedokończone, teksty z lukami – pozwoli to uczniowi skoncentrować się na kontrolowanej tematyce, a nie na poprawności pisania</p> <p>Przeprowadzać sprawdziany ustne z ławki, niekiedy nawet odpytywać indywidualnie, często oceniać prace domowe.</p>
<p>Uczniowie z dysgrafią</p>	<p>Brzydkie, nieczytelne pismo.</p>	<p>Dostosowanie wymagań dotyczy formy sprawdzania wiedzy, a nie treści. Wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej, powinny być ogólne, takie same, jak dla innych</p>		

		<p>uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne, np., jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytać ustnie z tego zakresu materiału; może też skłaniać ucznia do pisania pracy domowej drukowanymi literami lub na komputerze.</p> <p>Należy systematycznie monitorować postępy ucznia (notatki, ćwiczenia) i zachęcać do starannego pisania.</p>		
Zaburzenia emocjonalne	<p>Problem z koncentracją uwagi.</p> <p>Pojawianie się zachowań nietypowych.</p> <p>Nadruchliwość.</p>	<p>Nie ponaglać w czasie odpowiedzi, nie krytykować przed grupą, zaczynać od zadań łatwych i krótkich, potem stopniowo przechodzić do trudniejszych.</p> <p>Uwzględnia się trudności w orientacji na planach i mapie;</p>	<p>Unikać odpytywania na środku sali, stworzyć możliwość pisania krótkich odpowiedzi drukowanymi literami, a dłuższych za pomocą komputera,</p>	<p>Ocenić indywidualnie, unikać form współzawodnictwa, Ekspozować pozytywną oceną - każde osiągnięcie ucznia. Przy ocenie prac pisemnych nie brać pod uwagę estetyki danej pracy, lecz treści w niej zawarte.</p>
Uczniowie z autyzmem i zespołem Aspergera	<p>Nieharmonijność rozwoju dziecka.</p> <p>Szybkie zniechęcanie się dzieci w obliczu zadań dla nich zbyt trudnych i brak zainteresowania w zetknięciu ze zbyt łatwymi.</p>	<p>Zadbać o trafny dobór poziomu i formy prezentowanego materiału edukacyjnego, uczniowie mogą wykazywać spory zakres wiedzy z części materiału przy jednoczesnych wyraźnych brakach w innej.</p> <p>Monitorować samodzielną pracę ucznia na lekcji, w razie potrzeby ukierunkowywać i udzielać wskazówek.</p> <p>Uwzględniać ograniczenia przy wykonywaniu zadań manualnych.</p> <p>Stale motywować i doceniać wysiłek, zaangażowanie i drobne sukcesy;</p>	<p>Dobrze jest posadzić ucznia blisko nauczyciela, dzięki temu zwiększy się jego koncentracja, ograniczeniu ulegnie ilość bodźców rozpraszających, wzrośnie bezpośrednia kontrola nauczyciela.</p> <p>Zapewnić odpowiednią pozycję ciała przy pracy.</p>	<p>Różnicować formy sprawdzania wiedzy, stosować różnorodne typy zadań.</p> <p>W trakcie unikać form opisowych na rzecz testów lub odpowiedzi ustnych.</p> <p>Przygotowywać dla ucznia pytania pomocnicze lub plan pracy pisemnej.</p>

		<p>nagradzać za przestrzeganie norm i zasad.</p> <p>Obserwować uczniów, dobierać ćwiczenia do aktualnych zainteresowań i odpowiedniej skali trudności.</p> <p>Wspierać ucznia we współdziałaniu i współpracy z innymi – angażować go do wspólnych ćwiczeń; kształtować umiejętności społeczne w zakresie nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami tak, aby uczeń łatwiej radził sobie z emocjami, a w konsekwencji poczuł się bezpiecznie.</p> <p>Umożliwiać pracę w małych grupach, a także jak najczęstsze zabieranie głosu; inicjować sytuacje sprzyjające budowaniu relacji z innymi osobami.</p>		Przekazywać jasne, proste i zwięzłe polecenia.
Uczniowie z ADHD	Trudności w koncentracji uwagi, problemy z kontrolą impulsywności, trudności z dokończeniem podjętego działania, z wypełnianiem obowiązków szkolnych, ze	<p>Wyznaczać uczniowi konkretny cel i dzielić zadania na mniejsze możliwe do zrealizowania etapy.</p> <p>Pomagać w skupieniu się na wykonywaniu jednej czynności, wydając jasno sprecyzowane polecenia (na raz tylko jedno polecenie), skracać zadania poprzez dzielenie ich na mniejsze zadania cząstkowe.</p> <p>Zadawać małe partie materiału,</p>	<p>Posadzić ucznia w miejscu, gdzie będzie najmniej różnorodnych bodźców, które rozpraszałyby jego uwagę.</p> <p>Wprowadzać jak najmniej zmian</p>	<p>Różnicować formy sprawdzania wiedzy, stosować różnorodne typy zadań.</p> <p>Dzielić dłuższe sprawdziany na części, wydłużać czasu na odpowiedź, ćwiczenia praktyczne,</p>

	<p>zorganizowaniem sobie pracy., Ociąganie się lub unikanie zajęć wymagających dłuższego wysiłku umysłowego, łatwe rozpraszanie się pod wpływem bodźców zewnętrznych, nadruchliwość, wyrywanie się z odpowiedzią (nie potrafi poczekać na swoją kolej, przerywa i przeszkadza innym).</p>	<p>sprawdzać stopień zrozumienia wprowadzonego materiału, zmniejszyć ilość materiału przepisywanego z tablicy do zeszytu, dokonywać modyfikacji ćwiczeń i zadań.</p> <p>Skracać zadania i prace domowe na mniejsze zadania cząstkowe.</p> <p>Skupiać uwagę dziecka na tym, co najważniejsze (wyróżniać kolorem najważniejsze informacje w tekście, stosować sygnały-ważne, uwaga!). Formułować informacje dotyczące pracy domowej w sposób jasny i przejrzysty. Stale przypominać o panujących zasadach, Szukać i przekazywać uczniowi możliwe do zaakceptowania przez otoczenie sposoby rozładowania złości, agresji.</p>	<p>w otoczeniu, eliminować rozpraszające odgłosy, przedmioty, dekoracje.</p>	<p>przypominać o sprawdzaniu.</p>
<p>Uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim</p>	<p>Niższe niż przeciętne funkcjonowanie intelektualne z jednocześnie współwystępującym ograniczeniem w zakresie dwóch lub więcej spośród</p>	<p>Realizacja podstawy programowej skupia się na: dalszym rozwijaniu sprawności językowych, pracy nad spójnością wypowiedzi uczniów i kształtowaniem umiejętności prowadzenia rozmowy. Praca z tekstami źródłowymi musi odbywać się przy dużym wsparciu nauczyciela i z zastosowaniem pewnych</p>	<p>Posadzić ucznia w miejscu, gdzie będzie najmniej różnorodnych bodźców, które rozpraszałyby jego uwagę.</p> <p>Umożliwić dziecku</p>	<p>Sprawdzanie wiedzy ograniczyć do odpowiedzi ustnych.</p> <p>Przygotować dla ucznia pytania pomocnicze.</p>

	<p>następujących umiejętności przystosowawczych: porozumiewania się, samoobsługi, trybu życia domowego, społecznienia, korzystania z dóbr społeczno-kulturalnych, samodzielności, troski o zdrowie i bezpieczeństwo, umiejętności szkolnych, organizowania czasu wolnego i pracy. Trudności w uczeniu się wynikają z zaburzeń: spostrzegania, uwagi, pamięci, myślenia, mowy, sprawności motorycznych, ale także procesów emocjonalnych, motywacyjnych, adaptacji społecznej</p>	<p>ułatwień, np.: map myślowych, inscenizacji, filmów, zastępników wizualnych, schematów, porównań itp. Uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim mogą mieć trudności z: zapamiętaniem faktów historycznych i określaniu ich związków przyczynowo – skutkowych. Konieczne jest: systematyczne powtarzanie i utrwalanie wiedzy, należy prezentować i powtarzać wiedzę w różnych kontekstach, formach oraz z wykorzystaniem różnych środków dydaktycznych, realizacja podstawy programowej - ograniczenia się do najważniejszych aspektów omawianego zagadnienia historycznego, bazowania na pamięci mechanicznej ucznia, dzielenia treści na małe kroki oraz podejmowania dodatkowych działań wizualizujących treści.</p>	<p>odwracanie się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji, co ułatwi mu lepsze zrozumienie ich wypowiedzi. Nauczyciel, mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu dziecka, zwrócony twarzą w jego stronę.</p>	
<p>Uczeń z niepełnosprawnością ruchową</p>	<p>Trudności wynikające z niepełnosprawności</p>	<p>Motywować ucznia do częstego wypowiadania się i nagradzać za podejmowany wysiłek.</p>	<p>Unikać odpytywania na środku sali, stworzyć</p>	<p>Różnicować formy sprawdzania wiedzy,</p>

	<p>ruchowej: kłopoty z poruszaniem się, pisaniem.</p>	<p>Nie zmuszać ucznia do wypowiedzi ustnych. Umożliwiać uczniowi dyskusję z uczniami w grupach. Nie wymagać odpowiedzi całym zadaniem, akceptować odpowiedzi krótkie, np. jedno lub dwuwyrazowe; zadawać krótkie, zrozumiałe pytania. Zapisywać na tablicy najważniejsze pojęcia z przeprowadzanej lekcji. Stosować aktywizujących metod nauczania. Często używać środków informatycznych. Doceniać, nagradzać w umówiony sposób każdą próbę komunikowania się. Nie pospieszać ucznia w czasie wypowiedzi. Nie zmuszać ucznia do wypowiadania się, gdy wyraźnie oponuje. Kontrolować, czy uczeń rozumie zadawane pytania; zadawać krótkie, proste pytania.</p>	<p>możliwość pisania krótkich odpowiedzi drukowanymi literami, a dłuższych za pomocą komputera.</p> <p>Pozwalać wypowiadać się uczniowi w możliwie najkorzystniejszy dla niego sposób.</p> <p>Notować uczniowi w zeszycie pracę domową/lub przygotowywać zwięzłą notatkę lub sprawdzać, czy ją zanotował.</p>	<p>stosować różnorodne typy zadań.</p> <p>Unikać form opisowych na rzecz testów lub odpowiedzi ustnych.</p> <p>Przygotowywać dla ucznia pytania pomocnicze.</p> <p>Przekazywać jasne, proste i zwięzłe polecenia.</p>
--	---	---	---	---

Kryteria oceniania na poszczególne stopnie:

CELUJĄCY:

- ✓ wiedza na poziomie znacznie przekraczającym wymagania programowe,
- ✓ pełne rozumienie wiadomości programowych i na ich podstawie operowanie treściami programowymi,
- ✓ samodzielne wykonywanie RKO,
- ✓ samodzielne i sprawne posługiwanie się wiedzą w teorii i praktyce,
- ✓ odpowiedzi ustne i pisemne świadczące o opanowaniu wiedzy we właściwym zakresie problemowym,
- ✓ swobodne operowanie faktami, dostrzeganie między nimi związków, ukazywanie związków między zjawiskami z różnych dziedzin życia,
- ✓ aktywność na lekcjach,
- ✓ systematyczność i pilność w nauce.

BARDZO DOBRY

- ✓ materiał został opanowany we właściwym zakresie problemowym,
- ✓ samodzielne wykonywanie RKO,
- ✓ samodzielne i sprawne posługiwanie się wiedzą w teorii i praktyce (odpowiedzi nie wychodzą poza obowiązujący program nauczania),
- ✓ duża szczegółowość w przedstawianiu faktów,
- ✓ podejmowanie samodzielnej oceny zjawisk i faktów,
- ✓ duża aktywność na zajęciach,
- ✓ w pracach pisemnych i w wypowiedziach ustnych właściwe używanie terminologii,
- ✓ systematyczność i pilność w nauce

DOBRY

- ✓ materiał nie został w pełni opanowany i zrozumiany,
- ✓ samodzielne wykonywanie RKO,
- ✓ materiał opanowany w zakresie podstaw programowych,
- ✓ w odpowiedziach ustnych lub pisemnych występują drobne błędy rzeczowe i merytoryczne,
- ✓ ograniczona umiejętność analizy problemu,
- ✓ poprawne stosowanie słownictwa i terminologii,
- ✓ poprawne rozumienie i stosowanie pojęć,
- ✓ poprawne przedstawianie związków przyczynowo – skutkowych,
- ✓ uczestnictwo w zajęciach lekcyjnych.

DOSTATECZNY

- ✓ materiał został opanowany i zrozumiany w niewielkim stopniu,
- ✓ RKO wykonywana z drobnymi błędami,
- ✓ odpowiedzi ustne i pisemne tylko częściowo odpowiadają podstawowym zagadnieniom,
- ✓ zdarza się błędne używanie terminologii,
- ✓ sporadyczne używanie właściwych pojęć,
- ✓ brak własnej oceny wydarzeń,
- ✓ niesamodzielność i odtwórczość w pracach pisemnych i wypowiedziach ustnych,
- ✓ bierna postawa na zajęciach,
- ✓ w pracach pisemnych i wypowiedziach ustnych ubogie słownictwo.

DOPUSZCZAJĄCY

- ✓ materiał został opanowany tylko w zakresie podstawowych wiadomości,
- ✓ poprawne rozumienie treści programowych przy znacznej pomocy nauczyciela,

- ✓ RKO wykonywane z licznymi błędami i pod kierunkiem nauczyciela,
- ✓ niewielkie umiejętności posługiwania się wiedzą w teorii i w praktyce,
- ✓ zaburzona umiejętność wskazywania związków przyczynowo – skutkowych,
- ✓ liczne błędy w rozumieniu i używaniu pojęć,
- ✓ ubogie słownictwo, pełne uproszczeń i nieścisłości,
- ✓ sporadyczna aktywność na lekcjach,
- ✓ sporadyczne przygotowywanie się do zajęć,
- ✓ odpowiedzi pisemne i ustne w dużej części nie na temat,

NIEDOSTATECZNY

- ✓ materiał nie został opanowany nawet w zakresie wiadomości podstawowych, mimo znacznej pomocy nauczyciela,
- ✓ uczeń nie potrafi wykonać RKO,
- ✓ brak umiejętności i stosowania wiedzy w teorii i praktyce,
- ✓ błędne rozumienie pojęć z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa, złe ich stosowanie,
- ✓ prace pisemne i odpowiedzi ustne nie na temat,
- ✓ nie wypełnianie poleceń nauczyciela,
- ✓ brak odrobionych prac domowych,
- ✓ lekceważący stosunek do przedmiotu i nauczyciela,
- ✓ brak aktywności na lekcjach.

Autor: Tomasz Szymkiewicz